

แนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะของครู
โรงเรียนมัธยมกัลยาณิวัฒนาเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดเชียงใหม่
A Guidelines for the Development of Competency-based Learning
Management of teachers at Matthayom Galyani Vadhana Chalermprakiat
School, Chiang Mai Province

วรายุทธ อุตตะมา¹ ณัฐิยา ตันตรานนท์^{2*}
Warayud Auttama¹ Nuttiya Tantranont^{2*}

¹นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่
Master's degree student, Department of Educational Administration, Faculty of Education,
Chiang Mai Rajabhat University, Thailand

²อาจารย์ประจำหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่
Lecturer in Master of Education Program, Educational Administration Program, Faculty of Education,
Chiang Mai Rajabhat University, Thailand

*Corresponding author e-mail: kruvim1133@gmail.com

(Received: 20 August 2024, Revised: 9 October 2024, Accepted: 13 October 2024)

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะของครู 2) ศึกษาแนวปฏิบัติที่ดีในการจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะของครู และ 3) ศึกษาแนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะของครู ผู้ให้ข้อมูลแบ่งเป็น 3 กลุ่ม ประกอบด้วย 1) ผู้บริหารและครูโรงเรียนมัธยมกัลยาณิวัฒนาเฉลิมพระเกียรติ จำนวน 15 คน 2) ผู้บริหารและครูโรงเรียนที่มีแนวปฏิบัติที่ดีจำนวน 7 คน และ 3) ผู้บริหารและครู โรงเรียนมัธยมกัลยาณิวัฒนาเฉลิมพระเกียรติ จำนวน 6 คน และผู้ทรงคุณวุฒิทางการศึกษา จำนวน 2 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1) แบบสอบถาม ได้ค่าเฉลี่ยดัชนีความสอดคล้อง (IOC) เท่ากับ 0.89 2) แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง ได้ค่าเฉลี่ยดัชนีความสอดคล้อง (IOC) เท่ากับ 0.94 และ 3) แบบบันทึกการสนทนากลุ่ม ได้ค่าเฉลี่ยดัชนีความสอดคล้อง (IOC) เท่ากับ 1.00 ใช้วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล โดยการหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าดัชนีความต้องการจำเป็น และการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา ผลการวิจัย พบว่า 1) ด้านการวัดและประเมินผลฐานสมรรถนะ มีความต้องการจำเป็นสูงสุดเป็นลำดับแรก 2) แนวปฏิบัติที่ดีในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะของครู พบว่าผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทสำคัญในการเป็นผู้นำทางวิชาการ โดยร่วมกับคณะครูในการจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะ และ 3) แนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะของครู พบว่า ผู้บริหารควรจัดระบบ

และกลไกในการจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะ ขับเคลื่อนการดำเนินงานร่วมกับคณะครูอย่างเป็นระบบ พร้อมทั้งมีการติดตามและประเมินผลการจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะ

คำสำคัญ: การพัฒนาการจัดการเรียนรู้; การจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะ; การบริหารงานวิชาการ

Abstract

The objectives of this research were to 1) study the needs for the development of competency-based learning management of teachers, 2) study competency-based learning management of teachers from good practice school, and 3) develop guidelines for the development of competency-based learning management of teachers. The informants were divided into 3 groups, consisting of 1) 15 administrators and teachers of Matthayom Galyani Vadhana Chalermprakiat School, 2) 7 administrators and teachers from the good practices school, and 3) 6 administrators and teachers of Matthayom Galyani Vadhana Chalermprakiat School, and 2 educational experts. The research tools were to 1) questionnaires with the Index of Consistency (IOC) equaled 0.89, 2) semi-structured interviews with the Index of Consistency (IOC) equaled 0.94, and 3) group discussion form with the Index of Consistency (IOC) equaled 1.00. Data were analyzed by averaging, Standard Deviation, priority needs index (PNI), and content analysis. The research found that 1) the priority development need was competency-based measurement and evaluation, 2) good practices for developing competency-based learning management of teachers revealed that school administrators play an essential role in being academic leaders. Therefore, they need to collaborate with teachers to organize competency-based learning, and 3) guidelines for developing competency-based learning management of teachers implied that school administrators should organize a competency-based learning management system. They should also drive operations together with teachers in a systematic way. Lastly, school administrators need to monitor and evaluate competency-based learning management.

Keywords: Learning Management Development; Competency-based Learning Management; Academic Administration

บทนำ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 4 พ.ศ.2562 กำหนดความมุ่งหมายว่าการจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข การจัดการศึกษาจะต้องมุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นมนุษย์ที่มีความสมดุลทั้งร่างกาย ความรู้และคุณธรรมตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 โดยการจัดการศึกษาให้ผู้เรียนได้พัฒนาตามความมุ่งหมายดังกล่าว ครูจะต้องเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถ ครูเป็นบุคคลสำคัญในการพัฒนาการศึกษา การพัฒนาครูจึงเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งในโลกปัจจุบันท่ามกลางกระแสแห่งการเปลี่ยนแปลงทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม เทคโนโลยีและข้อมูลข่าวสารที่พัฒนาไปอย่างรวดเร็ว (นิวัตต์ น้อยมณี, กัญญา เอี่ยมพญา, อภิชาติ อนุกุลเวช, ดาวประกาย ระโส และกนกวรรณ โกนาคม, 2565) สอดคล้องกับ สุวรรณิเนินทอง (2558) สภาวะการณ์เช่นนี้จึงเป็นสิ่งท้าทายสำหรับครูในการจัดการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางในการเรียนรู้ และสามารถแสวงหาความรู้ ค้นพบองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง ครูจำเป็นต้องได้รับการพัฒนาสมรรถนะให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น เพื่อให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ การพัฒนาครูเพื่อให้มีศักยภาพในการจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะจึงมีความสำคัญอย่างยิ่งสำหรับยุคที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในหลายด้าน นอกจากนั้นยังสอดคล้องกับ ญัฐพล วรรณศรี (2564) ที่ได้สรุปว่าการพัฒนาศักยภาพครูให้มีความเป็นผู้นำทางวิชาการ พัฒนาการตนเองให้มีความรู้ ความสามารถ รวมถึงทักษะทางด้านเทคโนโลยีที่สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน จะส่งผลให้ครูผู้สอนมีความสามารถในการจัดการเรียนรู้ที่ดียิ่งขึ้น และยังส่งผลให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาตนเอง มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้น

สำหรับรายงานผลการประเมินตนเองของโรงเรียนมัธยมกัลยาณิวัฒนาเฉลิมพระเกียรติ ในปีการศึกษาที่ผ่านมา ๗ มาพบว่าจุดที่ควรพัฒนาในมาตรฐานด้านกระบวนการบริหารและการจัดการ คือ ครูควรพัฒนาและส่งเสริมให้นักเรียนเกิดสมรรถนะ และในมาตรฐานด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ คือ ครูควรได้รับการพัฒนาอบรมพัฒนาศักยภาพพัฒนาหลักสูตรที่เน้นทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 เพื่อให้เกิดการออกแบบการจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning ให้มากขึ้น อีกทั้งโรงเรียนมัธยมกัลยาณิวัฒนาเฉลิมพระเกียรติ ได้เข้าร่วมโครงการสถานศึกษานำร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาของจังหวัดเชียงใหม่ รุ่นที่ 2 และได้ดำเนินการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา เพิ่มเติมฐานสมรรถนะ แต่ที่ผ่านมาโรงเรียนไม่ได้มีแนวทางในการพัฒนาครูเพื่อพัฒนาศักยภาพด้านการจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะ รวมถึงปัญหาการปรับเปลี่ยนบุคลากรในโรงเรียนค่อนข้างบ่อย ส่งผลให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาบางส่วนยังขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะ (โรงเรียนมัธยมกัลยาณิวัฒนาเฉลิมพระเกียรติ, 2565)

จากสภาพปัญหาและความสำคัญดังกล่าวข้างต้น การจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่มุ่งเน้นพัฒนาให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ผ่านการลงมือปฏิบัติจริง และสามารถประยุกต์ใช้ความรู้ ทักษะ เจตคติและคุณลักษณะต่าง ๆ

เชื่อมโยงกับชีวิตจริงนั้น ถือว่าเป็นการจัดการเรียนการสอนที่มุ่งเน้นผลลัพธ์การเรียนรู้เป็นเป้าหมาย เกิดเป็นสมรรถนะของผู้เรียนที่แสดงให้เห็นถึงระดับความสามารถที่ผู้เรียนสามารถนำไปใช้ปฏิบัติได้จริง ซึ่งครูผู้ซึ่งทำหน้าที่หลักในการจัดการเรียนรู้นั้น จำเป็นจะต้องมีความรู้ ความเข้าใจในการจัดการเรียนรู้อาสมรรถนะ รวมถึงจะต้องได้รับการพัฒนาศักยภาพในด้านต่าง ๆ ของการจัดการเรียนรู้อาสมรรถนะ ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจในการศึกษาสร้างแนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนรู้อาสมรรถนะของครู โรงเรียนมัธยมกัลยาณิวัฒนาเฉลิมพระเกียรติ เพื่อให้การจัดการเรียนรู้ดำเนินไปอย่างถูกต้อง และเหมาะสม เพื่อให้ผู้เรียนสามารถนำสิ่งที่ได้จากการเรียนรู้ไปประยุกต์ใช้และปฏิบัติได้ในชีวิตจริง

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้อาสมรรถนะของครู โรงเรียนมัธยมกัลยาณิวัฒนาเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดเชียงใหม่
2. เพื่อศึกษาแนวปฏิบัติที่ดีในการจัดการเรียนรู้อาสมรรถนะของครูสถานศึกษาอื่น
3. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนรู้อาสมรรถนะของครู โรงเรียนมัธยมกัลยาณิวัฒนาเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดเชียงใหม่

ระเบียบวิธีวิจัย

ผู้ให้ข้อมูล แบ่งเป็น 3 กลุ่ม ประกอบด้วย

1. การศึกษาความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้อาสมรรถนะของครู โรงเรียนมัธยมกัลยาณิวัฒนาเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดเชียงใหม่ มีผู้ให้ข้อมูลหลักจากโรงเรียนมัธยมกัลยาณิวัฒนาเฉลิมพระเกียรติ จำนวน 15 คน ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 1 คน และครู จำนวน 14 คน
2. การศึกษาแนวปฏิบัติที่ดีในการจัดการเรียนรู้อาสมรรถนะของครูสถานศึกษาอื่น มีผู้ให้ข้อมูลหลักจากโรงเรียนสันป่าตองวิทยาคม จำนวน 7 คน ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 1 คน รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ จำนวน 1 คน และครูฝ่ายวิชาการ จำนวน 5 คน โดยเป็นสถานศึกษานำร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาของจังหวัดเชียงใหม่ที่มีการจัดการเรียนรู้อาสมรรถนะ และผ่านความเห็นชอบในการอนุมัติใช้หลักสูตรสถานศึกษาของคณะกรรมการขับเคลื่อนพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา
3. การศึกษาแนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนรู้อาสมรรถนะของครู โรงเรียนมัธยมกัลยาณิวัฒนาเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดเชียงใหม่ มีผู้ให้ข้อมูลหลัก จำนวน 8 คน ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูโรงเรียนมัธยมกัลยาณิวัฒนาเฉลิมพระเกียรติ จำนวน 6 คน ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 1 คน รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ จำนวน 1 คน ครูฝ่ายวิชาการ จำนวน 4 คน และศึกษานิเทศก์จากต้นสังกัด จำนวน 2 คน ประกอบด้วย ศึกษานิเทศก์ที่รับผิดชอบงานด้านการจัดการเรียนรู้ จำนวน 1 คน ศึกษานิเทศก์ที่รับผิดชอบงานพัฒนาครู จำนวน 1 คน

การสร้างและทดสอบคุณภาพของเครื่องมือ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย 1) แบบสอบถาม เรื่อง ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะของครู 2) แบบสัมภาษณ์ แบบกึ่งโครงสร้าง เรื่อง แนวปฏิบัติที่ดีในการจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะของครู และ 3) แบบบันทึก การสนทนากลุ่ม เรื่อง การสร้างแนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะของครู โดยมีขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ ดังนี้

1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง จากนั้นนำข้อมูลที่ได้มาสังเคราะห์และพัฒนาเป็นข้อคำถามที่ใช้ในการวิจัย

2. นำเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเสนอผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบความเที่ยงตรงโดยใช้ค่าดัชนีความสอดคล้องหรือค่า IOC จากผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน

3. ปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญก่อนนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

กระบวนการเก็บข้อมูล

1. เก็บข้อมูลความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะของครู โรงเรียนมัธยม กัลยาณิวัฒนาเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดเชียงใหม่ โดยใช้เครื่องมือแบบสอบถามกับกลุ่มประชากรทั้งหมด ของโรงเรียน จำนวน 15 คน

2. วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม เรื่อง ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ ฐานสมรรถนะของครู โรงเรียนมัธยมกัลยาณิวัฒนาเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดเชียงใหม่ ตามการเก็บข้อมูล ในวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 และนำมากำหนดเป็นข้อคำถามในแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้างเพื่อศึกษา แนวปฏิบัติที่ดีในการจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะของครู

3. เก็บข้อมูลแนวปฏิบัติที่ดีในการจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะของครูโรงเรียนสันป่าตองวิทยาตาม โดยเป็นสถานศึกษานำร่องพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาของจังหวัดเชียงใหม่ที่มีการจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะ และผ่านความเห็นชอบในการอนุมัติใช้หลักสูตรสถานศึกษาของคณะกรรมการขับเคลื่อนพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา จากผู้บริหารสถานศึกษา และครู รวมทั้งสิ้น 7 คน โดยการใช้เครื่องมือแบบสัมภาษณ์ แบบกึ่งโครงสร้าง

4. วิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหาตามการเก็บข้อมูลในวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 และ 2 เพื่อนำมายกร่าง แนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะของครู โรงเรียนมัธยมกัลยาณิวัฒนาเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดเชียงใหม่

5. นำร่างแนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะของครู โรงเรียนมัธยมกัลยาณิวัฒนา เฉลิมพระเกียรติ จังหวัดเชียงใหม่ ให้ผู้บริหารสถานศึกษา ครูโรงเรียนมัธยมกัลยาณิวัฒนาเฉลิมพระเกียรติ และศึกษานิเทศก์จากต้นสังกัด รวมทั้งสิ้น 8 คน ร่วมพิจารณา โดยใช้เครื่องมือแบบบันทึกการสนทนากลุ่ม

5. วิเคราะห์ผลและสรุปผล

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม โดยใช้การหาค่าเฉลี่ย (μ) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) ค่าดัชนีความต้องการจำเป็น (PNI) และวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้างแบบบันทึกการสนทนากลุ่มโดยใช้การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา

ผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะของครู โรงเรียนมัธยมกัลยาณิวัฒนาเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดเชียงใหม่ สามารถแสดงได้ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะของครู โรงเรียนมัธยมกัลยาณิวัฒนาเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดเชียงใหม่ (n=15)

การจัดการเรียนรู้ ฐานสมรรถนะของครู	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่ควรจะเป็น			ค่า PNI	ลำดับความ ต้องการจำเป็น
	μ	σ	แปลผล	μ	σ	แปลผล		
การพัฒนาหลักสูตร ฐานสมรรถนะ	4.43	0.55	มาก	4.76	0.40	มากที่สุด	0.33	2
การกำหนดจุดประสงค์ การเรียนรู้	4.69	0.44	มากที่สุด	4.93	0.22	มากที่สุด	0.24	6
การกำหนดสมรรถนะที่ ต้องการพัฒนา	4.61	0.50	มากที่สุด	4.91	0.23	มากที่สุด	0.30	3
การกำหนดสาระการเรียนรู้	4.65	0.51	มากที่สุด	4.91	0.25	มากที่สุด	0.26	4
กระบวนการเรียนการสอน	4.71	0.50	มากที่สุด	4.96	0.15	มากที่สุด	0.25	5
การวัดและประเมินผล ฐานสมรรถนะ	4.44	0.66	มาก	4.91	0.27	มากที่สุด	0.47	1
รวม	4.59	0.53	มากที่สุด	4.90	0.25	มากที่สุด	0.31	

จากตารางที่ 1 ผลการประเมินระดับความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะของครู โรงเรียนมัธยมกัลยาณิวัฒนาเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดเชียงใหม่ ด้วยการวิเคราะห์ดัชนีเรียงลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น (PNI) พบว่า ด้านการวัดและประเมินผลฐานสมรรถนะ (PNI = 0.47) มีความต้องการจำเป็นสูงที่สุดเป็นลำดับแรก และด้านการกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ (PNI = 0.24) เป็นลำดับสุดท้าย

2. ผลการศึกษาแนวปฏิบัติที่ดีในการจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะของครูในโรงเรียนสันป่าตองวิทยาคม พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทสำคัญในการเป็นผู้นำทางวิชาการ โดยร่วมกันกับคณะครู ในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะ ซึ่งสามารถสรุปได้ ดังนี้

2.1 การพัฒนาหลักสูตรฐานสมรรถนะ พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาทำหน้าที่เป็นผู้นำร่วมกับ ครูในการวิพากษ์หลักสูตร และพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องตามบริบทของโรงเรียน ตอบโจทย์กับ ความต้องการของผู้เรียน ชุมชน และสังคมโลกในศตวรรษที่ 21

2.2 การกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาทำหน้าที่ส่งเสริมและ สนับสนุนให้ครูร่วมกันวิเคราะห์หน่วยการเรียนรู้ เพื่อกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ตามองค์ประกอบ ที่แสดงให้เห็นพฤติกรรมชัดแจ้งเชิงประจักษ์ตามสมรรถนะของผู้เรียนที่ต้องการให้เกิดขึ้น

2.3 การกำหนดสมรรถนะที่ต้องการพัฒนา พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้นำครู ในการสร้างความรู้ ความเข้าใจในการกำหนดสมรรถนะของนักเรียนที่ต้องการพัฒนาและร่วมกันกำหนด สมรรถนะหลักของนักเรียนที่ต้องการให้เกิดขึ้นจริงตามเป้าหมายของหลักสูตรสถานศึกษา เพื่อแสดงให้เห็นถึง คุณลักษณะ ความสามารถของผู้เรียนที่ต้องการให้เกิดขึ้นเมื่อสำเร็จการศึกษา

2.4 การกำหนดสาระการเรียนรู้ พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาทำหน้าที่ร่วมกันกับคณะครู ในการวิเคราะห์บริบทของเนื้อหาการเรียนการสอน และจัดทำสาระการเรียนรู้ให้สัมพันธ์กันกับสมรรถนะของ นักเรียนที่ต้องการพัฒนาตามหลักสูตรสถานศึกษา และความสามารถของผู้เรียนแต่ละระดับ

2.5 กระบวนการเรียนการสอน พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาต้องกำหนดนโยบายให้ครูผู้สอน จัดการเรียนการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ ส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูผู้สอนจัดกระบวนการเรียนรู้เชิงรุก แบบ Active Learning ออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้อย่างหลากหลายให้สอดคล้องกับความต้องการของ ผู้เรียนที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดสมรรถนะตามหลักสูตร และเน้นพัฒนาครูในด้านการประยุกต์ใช้สื่อนวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษาที่หลากหลายในการจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะ

2.6 การวัดและประเมินผลฐานสมรรถนะ พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาต้องกำหนดระยะเวลา การประเมินผลการเรียนรู้ฐานสมรรถนะอย่างต่อเนื่อง และสนับสนุนให้คณะครูในโรงเรียนร่วมกันออกแบบ วิธีการวัดและประเมินผลที่หลากหลายเหมาะสมกับกิจกรรมการเรียนรู้ฐานสมรรถนะ รวมทั้งจัดให้มีการทำ ระเบียบและแนวทางการวัดและประเมินผลของสถานศึกษาตามหลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะ

3. ผลการศึกษาแนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะของครู โรงเรียนมัธยม กัลยาณิวัฒนาเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า ผู้บริหารควรจัดระบบและกลไกในการจัดการเรียนรู้ ฐานสมรรถนะ ขับเคลื่อนการดำเนินงานร่วมกับคณะครูอย่างเป็นระบบ พร้อมทั้งมีการติดตามและประเมินผล การจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะ ซึ่งสามารถสรุปได้ ดังนี้

3.1 การพัฒนาหลักสูตรฐานสมรรถนะ พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาควรจัดให้มีการทบทวน และประเมินผลการใช้หลักสูตรทุกปีการศึกษา โดยนำผลการประเมินมาพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาเพื่อใช้เป็น

กรอบในการกำหนดความรู้และทักษะของผู้เรียนเมื่อสำเร็จการศึกษา และสนับสนุนงบประมาณเพื่อใช้ในการเรียนรู้แนวปฏิบัติที่เป็นตัวอย่างจากสถานศึกษาอื่น ๆ ที่เป็นต้นแบบด้านการพัฒนาหลักสูตรฐานสมรรถนะ

3.2 การกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาควรจัดให้มีการอบรมส่งเสริม และสนับสนุนเพื่อพัฒนาครูในการวิเคราะห์หน่วยการเรียนรู้สู่การกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ที่แสดงให้เห็นสมรรถนะของผู้เรียน

3.3 การกำหนดสมรรถนะที่ต้องการพัฒนา พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีบทบาทหน้าที่หลักในเป็นผู้นำด้านวิชาการของคณะครู เป็นที่ปรึกษา และเสริมสร้างองค์ความรู้ในการกำหนดสมรรถนะของนักเรียนที่ต้องการพัฒนา และทำหน้าที่ร่วมกับคณะครูกำหนดสมรรถนะหลักของนักเรียนในแต่ละระดับชั้นที่ต้องการพัฒนาให้เกิดขึ้นจริงตามเป้าหมายของหลักสูตรสถานศึกษาอย่างชัดเจน

3.4 การกำหนดสาระการเรียนรู้ พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาควรร่วมกันวิเคราะห์บริบทของโรงเรียนเพื่อกำหนดสาระการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับสมรรถนะของนักเรียนตามเป้าหมายของหลักสูตร คำอธิบายรายวิชา หน่วยการเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล

3.5 กระบวนการเรียนการสอน พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาควรบริหารจัดการสนับสนุนด้านงบประมาณ เพื่อให้ครูผู้สอนจัดการเรียนการสอนเชิงรุกที่เน้น ให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริง ตอบโจทย์กับความต้องการของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 และจัดให้มีการอบรมพัฒนาองค์ความรู้ของครูในด้านการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ฐานสมรรถนะอย่างหลากหลายโดยนำแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้ในชั้นเรียน

3.6 การวัดและประเมินผลฐานสมรรถนะ พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาควรวางแผนร่วมกันกับฝ่ายบริหาร คณะครูในการติดตามและประเมินผลการจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะในแต่ละภาคเรียนอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้คณะครูเกิดการตื่นตัวในการออกแบบการจัดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ รวมทั้งพัฒนาองค์ความรู้ให้กับคณะครูเกี่ยวกับวิธีการวัดและประเมินผลที่หลากหลายเหมาะสมกับกิจกรรมการเรียนรู้ฐานสมรรถนะ

อภิปรายผล

การศึกษาแนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะของครู โรงเรียนมัธยมกัลยาณิวัฒนาเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดเชียงใหม่ สามารถอภิปรายผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ผลการศึกษาความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะของครู โรงเรียนมัธยมกัลยาณิวัฒนาเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า ด้านการวัดและประเมินผลฐานสมรรถนะ มีความต้องการจำเป็นสูงสุด ทั้งนี้เนื่องจากครูในโรงเรียนมีประสบการณ์ที่ได้รับการพัฒนาสมรรถนะด้านการวัดและประเมินผลฐานสมรรถนะค่อนข้างน้อย ขาดความรู้ ความเข้าใจในการออกแบบวิธีการวัดและประเมินผลฐานสมรรถนะที่หลากหลายและเหมาะสมกับเนื้อหาและกิจกรรมการเรียนรู้ รวมถึงไม่มีแนวทางการวัดและประเมินผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ฐานสมรรถนะ และระเบียบการวัดและ

ประเมินผลของสถานศึกษาตามหลักสูตรฐานสมรรถนะ ส่งผลให้เกิดความต้องการในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะ ด้านการวัดและประเมินผลฐานสมรรถนะเป็นลำดับแรก ซึ่งรูปแบบของการจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะ ต้องมีองค์ประกอบที่สัมพันธ์กัน ได้แก่ หลักสูตร เนื้อหาสาระ จุดประสงค์การเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล เพื่อที่จะดำเนินการจัดการเรียนรู้ให้เป็นไปตามเป้าหมายของสถานศึกษา และผู้เรียนเกิดสมรรถนะตามระดับที่กำหนดไว้ ซึ่งสอดคล้องกับ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ (2567ก) ที่พบว่า การจัดการศึกษาฐานสมรรถนะมีองค์ประกอบสำคัญ 3 ส่วนที่ต้องมีความสัมพันธ์และสอดคล้องกัน ได้แก่ 1) หลักสูตรฐานสมรรถนะ 2) การเรียนการสอนฐานสมรรถนะ และ 3) การวัดและประเมินฐานสมรรถนะ ซึ่งการวัดและประเมินผลฐานสมรรถนะจะเป็นตัวชี้วัดที่แสดงให้เห็นถึงพฤติกรรมหรือระดับสมรรถนะที่เกิดขึ้นกับผู้เรียน ทั้งนี้การวัดและประเมินผลฐานสมรรถนะจะเน้นประเมินเพื่อพัฒนาและให้ความสำคัญกับการวัดและประเมินผลอย่างหลากหลายตามสภาพจริงจากสิ่งที่ผู้เรียนได้ปฏิบัติ เหมาะสมกับความต้องการของผู้เรียน ซึ่งจะต้องอาศัยความรู้ความเข้าใจในวิธีการออกแบบที่หลากหลาย ยืดหยุ่น ส่งเสริมศักยภาพผู้เรียนตามความถนัดไม่ได้เน้นการสอบแต่เพียงอย่างเดียว

2. ผลการศึกษาแนวปฏิบัติที่ดีในการจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะของครู พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทสำคัญในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะของครู โดยผู้บริหารควรเป็นผู้นำทางวิชาการในการสร้างความรู้ ความเข้าใจให้แก่คณะครูและบุคลากรทางการศึกษาในแนวทางการจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะ รวมถึงกระตุ้นคณะครูให้ตื่นตัวในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ฐานสมรรถนะ โดยการชื่นชมให้กำลังใจ และสร้างบรรยากาศแห่งการเรียนรู้ ซึ่งจะช่วยให้ครูทำการจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะอย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับ สุริพร แก้วโพธิ์ (2561) ที่พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทสำคัญยิ่งที่จะทำให้การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญประสบความสำเร็จ โดยผู้บริหารมีส่วนส่งเสริมให้ครูตระหนักในวิธีการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ร่วมวางแผนการเรียนการสอน ให้กำลังใจแก่คณะครู และส่งเสริมให้ครูได้รับการอบรมเกี่ยวกับการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน และยังสอดคล้องกับ ฐิตาพร ต้นเจริญรัตน์ (2565) ที่พบว่าในการบริหารงานวิชาการ ผู้บริหารจะทำหน้าที่เป็นผู้นำทางวิชาการ โดยเริ่มจากการกำหนดเป้าหมายด้านวิชาการของโรงเรียน ประชุมชี้แจงแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเพื่อนำมาพัฒนาและปรับปรุงงานด้านวิชาการ จัดให้มีการนิเทศและติดตามด้านการสอน ตรวจสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของเรียน เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการพัฒนาปรับปรุงหลักสูตร ให้คำปรึกษาแก่ครู และจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมและพัฒนาความรู้และความสามารถของครูและนักเรียน นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับ สุพรรณิกา รุจิวิณัยกุล, นพรัตน์ ชัยเรือง และวันฉัตร ทิพย์มาศ (2564) ที่พบว่าในการเสริมสร้างสมรรถนะของครูในการจัดการเรียนรู้นั้น ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องให้ความสำคัญกับการพัฒนาครู และจะต้องเสริมสร้างขวัญและกำลังใจแก่ครูส่งผลให้เกิดประสิทธิผลในการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนให้เป็นไปตามเป้าหมายของการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

3. ผลการศึกษาแนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะของครู โรงเรียนมัธยมกัลยาณิวัฒนาเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดเชียงใหม่ สามารถอภิปรายได้ ดังนี้

3.1 การพัฒนาหลักสูตรฐานสมรรถนะ ผู้บริหารสถานศึกษาควรสร้างความเข้าใจร่วมกันในวิสัยทัศน์ เป้าหมาย และวิธีการจัดการเรียนการสอนฐานสมรรถนะ ควรจัดการอบรมให้แก่ครูเพื่อทบทวนและประเมินผลในการใช้หลักสูตร แล้วนำผลการประเมินมาพัฒนาหลักสูตรฐานสมรรถนะทุกปีการศึกษา เพื่อใช้เป็นกรอบในการกำหนดความรู้และทักษะของผู้เรียนเมื่อสำเร็จการศึกษา และสนับสนุนงบประมาณเพื่อใช้ในการเรียนรู้แนวปฏิบัติที่เป็นตัวอย่างจากสถานศึกษาอื่น ๆ ที่เป็นต้นแบบด้านการพัฒนาหลักสูตรฐานสมรรถนะ ซึ่งสอดคล้องกับ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ (2567ข) ที่รายงานการศึกษาระบบการและผลการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะ พบว่า การพัฒนาและบริหารหลักสูตรฐานสมรรถนะนั้น ผู้บริหารต้องสร้างความรู้ ความเข้าใจเพื่อให้การขับเคลื่อนเป็นไปในทิศทางเดียวกัน ผู้บริหารพัฒนาหลักสูตรร่วมกับครูผู้สอน กำกับ ติดตาม ให้คำปรึกษาและร่วมแก้ไขปัญหากับครูและขณะเดียวกันผู้บริหารควรพัฒนาครูด้วยรูปแบบที่หลากหลายในการนำผลการประเมินการใช้หลักสูตรมาวิเคราะห์เพื่อพัฒนาหลักสูตร รวมทั้งส่งเสริมให้ครูและบุคลากรศึกษาเรียนรู้จากโรงเรียนอื่น ๆ เพื่อเป็นตัวอย่างสำหรับการดำเนินการ และยังสอดคล้องกับ ไชยชาญ เผือดคล้าย (2565) ที่พบว่า ครู คือหัวใจสำคัญของการนำหลักสูตรฐานสมรรถนะไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อผู้เรียนมากที่สุด ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาต้องสร้างองค์ความรู้ และทักษะการจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะให้แก่ครู โดยเริ่มจากการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และบูรณาการองค์ความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะจากการใช้หลักสูตรจนเกิดเป็นสมรรถนะขึ้นกับตนเอง

3.2 การกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องนำพาคครูคิด ครูทำร่วมกันวิเคราะห์เนื้อหาการเรียนการสอน หน่วยการเรียนรู้ สู่การกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ที่แสดงให้เห็นสมรรถนะของผู้เรียนที่ต้องการให้เกิดขึ้นตามหลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะอย่างชัดเจน เพื่อให้ผู้สอนใช้ในการจัดการเรียนรู้ได้ตามบริบทของผู้เรียน สถานศึกษา และชุมชน สอดคล้องกับ พรชนนี ภูมิไชยา (2564) ที่พบว่า การกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้เชิงสมรรถนะสำหรับผู้เรียนในแต่ละช่วงวัยจะช่วยให้ผู้สอนสามารถจัดการเรียนรู้ได้ตามความต้องการตามวิถีชีวิตของผู้เรียนและบริบทได้มากขึ้น

3.3 การกำหนดสมรรถนะที่ต้องการพัฒนา ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องหน้าที่เป็นที่ปรึกษาและเสริมสร้างองค์ความรู้ในการกำหนดสมรรถนะของนักเรียนที่ต้องการพัฒนา โดยร่วมกันกับคณะครูกำหนดสมรรถนะหลักของนักเรียนในแต่ละระดับชั้นที่ต้องการพัฒนาให้เกิดขึ้นจริงตามเป้าหมายของหลักสูตรสถานศึกษาอย่างชัดเจน ซึ่งสอดคล้องกับ สมเกียรติ ยังจีน, รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ และสุนทรี วรรณไพเราะ (2566) ที่พบว่า หนึ่งในขั้นตอนของการใช้หลักสูตรฐานสมรรถนะนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาสร้างความรู้ความเข้าใจในสมรรถนะของนักเรียนที่ต้องการพัฒนา และจะต้องทำหน้าที่เป็นผู้นำร่วมกันกับคณะครูบุคลากรทางการศึกษา และชุมชนกำหนดสมรรถนะ โดยเลือกมาจากเนื้อหาสาระ มโนทัศน์ ทักษะที่จำเป็น

ต่อการเกิดสมรรถนะที่ต้องการพัฒนา เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะและเตรียมผู้เรียนให้พร้อมเผชิญหน้ากับความท้าทายในรูปแบบที่หลากหลาย

3.4 การกำหนดสาระการเรียนรู้ ผู้บริหารสถานศึกษาคควรร่วมกันวิเคราะห์บริบทของโรงเรียนเพื่อกำหนดสาระการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับสมรรถนะของนักเรียนตามเป้าหมายของหลักสูตร คำอธิบายรายวิชา หน่วยการเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล สอดคล้องกับ วัลภา นิลเขต, ปัทิตา ปิยสกุลเสวี, อัญมณี เมามิจันทร์, อภิรักษ์ อภิธนา และพัชณัฐ เสือนวม (2565) ที่พบว่า การจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะจะต้องนำสมรรถนะที่ต้องการพัฒนาเป็นตัวตั้งมาวิเคราะห์เชื่อมโยงกับการกำหนดสาระการเรียนรู้ในการออกแบบการสอน เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ทั้งเนื้อหาสาระและทักษะตามที่ตัวชี้วัดกำหนดไปพร้อมกันกับการพัฒนาสมรรถนะหลักที่ต้องการพัฒนา และยังสอดคล้องกับ อรุณรัศมี พิฆาตไพรี และนิดา เปี่ยมพีชนะ (2565) ที่พบว่า การบริหารงานวิชาการโดยการมีส่วนร่วมระหว่างผู้บริหารสถานศึกษาและคณะกรรมการสถานศึกษา ควรให้ความคิดเห็น ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการกำหนดสาระการเรียนรู้เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน ชุมชน และท้องถิ่น และสอดคล้องกับเป้าหมายของหลักสูตรสถานศึกษา และหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน

3.5 กระบวนการเรียนการสอน ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องสร้างและปรับเปลี่ยน Mindset ใหม่ให้แก่ครู สนับสนุนให้ครูเปลี่ยนแปลงวิธีการจัดการเรียนรู้ของครูเป็นการเรียนรู้เชิงรุก ออกแบบการเรียนการสอนด้วยวิธีการที่หลากหลายเหมาะสมกับผู้เรียนในแต่ละระดับชั้น จัดการประชุมแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับทีมเพื่อนครูในโรงเรียนผ่านกระบวนการ PLC (ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ) และจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเผยแพร่การถอดบทเรียนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ฐานสมรรถนะในระดับสถานศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับ อัสสกลีย์ บุรุษเกิด และพระมหาไกรวรรณ ชินทตติโย (2566) ที่พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องกำหนดนโยบายในการพัฒนาโรงเรียนสู่ชุมชนแห่งการเรียนรู้ โดยจัดทำแผนพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ และกำหนดให้มีผู้รับผิดชอบร่วมกันอย่างชัดเจน เพื่อเสริมสร้างให้ครูเข้าใจในวิสัยทัศน์ เป้าหมาย และแนวทางปฏิบัติของโรงเรียนที่มีร่วมกัน ส่งเสริมให้เกิดวัฒนธรรมการทำงานร่วมกัน

3.6 การวัดและประเมินผลฐานสมรรถนะ ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องกำหนดระยะเวลาการประเมินผลการเรียนรู้ฐานสมรรถนะอย่างต่อเนื่อง ให้คำปรึกษา และพัฒนาองค์ความรู้ให้กับคณะครูเกี่ยวกับวิธีการวัดและประเมินผลที่หลากหลายตามสภาพจริงโดยให้ความสำคัญกับทักษะของผู้เรียนที่เกิดขึ้นผ่านการเรียนรู้ที่ลงมือปฏิบัติจริง ไม่เน้นวัดจากความรู้เพียงอย่างเดียว ใช้เทคนิควิธีการที่หลากหลายเพื่อสังเกตการแสดงผลสมรรถนะของผู้เรียนตามสภาพความเป็นจริง และจัดให้ทำเอกสารระเบียบและแนวทางการวัดและประเมินผลตามหลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะ โดยยึดการวัดและประเมินผลสมรรถนะหลักเป็นเกณฑ์ สอดคล้องกับ นิกร ปัตตาลาคะ และอรัญ ชูยกระเดื่อง (2564) ที่พบว่า แนวทางส่งเสริมการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริงนั้น ผู้บริหารต้องพัฒนาครูโดยการจัดอบรมประชุมเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ เน้นการวัดและประเมินผลตามสภาพจริงด้วยรูปแบบที่หลากหลาย

ให้คำปรึกษาแก่ครูผู้สอนในการวัดประเมินผลการเรียนการสอนที่คล้องกับเนื้อหาการเรียน จัดหาหนังสือ ตำรา แหล่งค้นคว้าเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริงที่หลากหลาย รวมถึงจัดทำคู่มือ แนวทางการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริงของสถานศึกษา เพื่อให้เกิดวิธีการวัดและประเมินผล ส่วนกระบวนการและผลงานที่เกิดขึ้นทั้งในด้านทฤษฎีและการปฏิบัติจริงของผู้เรียน และยังสอดคล้องกับ มัทธิแก้ว ยนต์ประเสริฐ และสุรางคนา มัณยานนท์ (2563) ที่พบว่า แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการ ในด้านการวัดผลและประเมินผล ผู้บริหารสถานศึกษาควรให้ครูทำแผนการวัดผลและประเมินผลให้สอดคล้อง กับแนวทางการวัดและประเมินผลตามหลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะ มาตรฐานการเรียนรู้ จุดประสงค์ การเรียนรู้ฐานสมรรถนะ สารการเรียนรู้ แผนการจัดการเรียนรู้ และกิจกรรมการเรียนรู้ฐานสมรรถนะ รวมทั้งจัดประชุมเชิงปฏิบัติการและสนับสนุนให้ครูนำเครื่องมือการวัดมาใช้เพื่อให้เกิด การวัดและประเมินผล ตามสภาพจริงด้วยรูปแบบอย่างหลากหลาย

ข้อเสนอแนะการวิจัย

ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

1. จากผลการวิจัยที่พบว่า การพัฒนาการจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะของครู ด้านการวัดและ ประเมินผลฐานสมรรถนะ มีความต้องการจำเป็นสูงสุด ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาต้องทำหน้าที่เป็นผู้นำครู ในการพัฒนาทักษะในการออกแบบวิธีการวัดและประเมินผลที่หลากหลายตามสภาพจริง สร้างคู่มือ แนวทางการวัดและประเมินผลฐานสมรรถนะของสถานศึกษา เพื่อให้ครูผู้สอนมีแนวทางการวัดและประเมินผล เป็นไปในทิศทางเดียวกัน มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้จากการปฏิบัติในคู่มือร่วมกันระหว่างเพื่อนครู เกิดเป็นชุมชน แห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ส่งผลให้เกิดความยั่งยืนในการพัฒนาองค์ความรู้ของครูผู้สอนและผู้เรียน

2. แนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะของครู สามารถนำไปปรับใช้เป็นแนวทางใน การบริหารสถานศึกษาเพื่อสอดคล้องกับการปฏิรูปการศึกษาในศตวรรษที่ 21 ได้ แต่ควรพิจารณาวิธีการ ที่เหมาะสมกับสภาพบริบทของแต่ละโรงเรียน เนื่องจากการจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะแต่ละโรงเรียน มีการกำหนดสมรรถนะที่ต้องการพัฒนาแตกต่างกัน และโรงเรียนควรนำผลการวิจัยไปใช้ในการวางแผนการทำ กิจกรรม/โครงการ เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะของ ครูได้อย่างแท้จริง

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษากับปัจจัยที่ส่งผลต่อ การพัฒนาการจัดการเรียนรู้ ฐานสมรรถนะของครู

2. ควรมีการศึกษาแนวปฏิบัติที่ดีในการจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะของครูสถานศึกษาอื่น ๆ ที่ไม่ใช่ สถานศึกษานำร่องพื้นที่นวัตกรรมทางการศึกษา เพื่อเรียนรู้แนวทางการบริหารสถานศึกษากับการนำนโยบาย ของหน่วยงานต้นสังกัดลงสู่การปฏิบัติจริงในสถานศึกษา

องค์ความรู้ใหม่

การพัฒนาการจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะของครู เป็นส่วนหนึ่งของการบริหารงานวิชาการที่ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องเป็นผู้นำทางวิชาการ ในการปรับเปลี่ยนแนวคิดการออกแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้กับครูผู้สอน สร้างความเข้าใจร่วมกันในวิสัยทัศน์ เป้าหมายของสถานศึกษา และวิธีการจัดการเรียนการสอน และจะต้องพัฒนารูปแบบกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่ตอบโจทย์ความต้องการของผู้เรียนและความต้องการด้านอาชีพการทำงานในอนาคต ซึ่งการจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะเป็นแนวทางในการจัดการศึกษาที่ตอบโจทย์ความต้องการของผู้เรียน มุ่งเน้นให้ผู้เรียนแสดงความสามารถของตนเองที่เกิดจากการเรียนรู้ เน้นการปฏิบัติที่เกิดจากตัวของผู้เรียนโดยมีการบูรณาการองค์ความรู้ ทักษะ เจตคติ และคุณลักษณะที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงานได้จริง ส่งผลให้เกิดความสำเร็จของการปฏิบัติงาน การแก้ปัญหา และการดำเนินชีวิตประจำวัน ดังนั้นครูในฐานะผู้ที่ทำหน้าที่จัดกิจกรรมการเรียนรู้ฐานสมรรถนะจึงต้องปรับบทบาทในการจัดการเรียนรู้แนวใหม่ โดยมีผู้บริหารสถานศึกษาทำหน้าที่เป็นผู้นำทางด้านวิชาการในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะของครู เริ่มตั้งแต่การพัฒนาหลักสูตรฐานสมรรถนะ การกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ การกำหนดสมรรถนะที่ต้องการพัฒนา การกำหนดสาระการเรียนรู้ กระบวนการเรียนการสอน และการวัดและประเมินผลฐานสมรรถนะ โดยเน้นการมีส่วนร่วม สร้างสัมพันธภาพที่ดีระหว่างครูผู้สอนและผู้เรียน รวมถึงคอยกระตุ้นและสร้างแรงบันดาลใจให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างเต็มศักยภาพ

เอกสารอ้างอิง

- ไชยชาญ เผือดคล้าย. (2565). บทปริทัศน์หนังสือ: การพัฒนาหลักสูตรฐานสมรรถนะและการจัดการเรียนรู้ อย่างมีความหมาย. *Journal of Information and Learning*, 33(3), 134.
- ฐิตาพร ตันเจริญรัตน์. (2565). ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารกับทักษะของครูในศตวรรษที่ 21 ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8. *วารสารสิรินธรปริทรรศน์*, 23(1), 199.
- ณัฐพล วรรณศรี. (2564). รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการสำหรับครูผู้สอนวิชาภาษาอังกฤษ ระดับมัธยมศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหาร การศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- นิกร ปัตตาลาคะ และอรัญญา ชูยกระเดื่อง. (2564). ศึกษาการรับรู้ การปฏิบัติ ปัญหา และแนวทางส่งเสริม การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริง ของครูผู้สอนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด มหาสารคาม. *วารสารสถาบันวิจัยและพัฒนามหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม*, 8 (1), 139.

- นิวัตต์ น้อยมณี, กัญญา เอี่ยมพญา, อภิชาติ อนุกุลเวช, ดาวประกาย ระโส และกนกวรรณ โคนาคม. (2565). แนวทางการพัฒนาคุณลักษณะของครูที่พึงประสงค์สอดคล้องกับสภาพการณ์ตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ. *วารสารสิรินธรปริทรรศน์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตสิรินธรราชวิทยาลัย*, 23(1), 103-116.
- พรชนนี ภูมิไชยา. (2564). หลักสูตรฐานสมรรถนะกับการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในศตวรรษที่ 21. *วารสารวิชาการและวิจัยสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง*, 16(2), 102-115.
- มัทรีแก้ว ยนต์ประเสริฐ และสุรางคณา มั่นยานนท์. (2563). แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนอนุบาลอุบลราชธานี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 1. *วารสารบริหารการศึกษาบัวบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี*, 20(4), 23.
- โรงเรียนมัธยมกัลยาณิวัฒนาเฉลิมพระเกียรติ. (2565). รายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา ปีการศึกษา 2564. เชียงใหม่: กลุ่มบริหารงานงบประมาณและแผนงาน โรงเรียนมัธยมกัลยาณิวัฒนาเฉลิมพระเกียรติ
- วัลภา นิลเขต, ปทิตตา ปิยสกุลเสวี, อัญมณี เมามีจันทร์, อภิรักษ์ อภิธนา และพัชณัษฐ์ เสือนวม. (2565). STAR คุณลักษณะสำคัญของครูกับการจัดการหลักสูตรฐานสมรรถนะ. *วารสารวิชาการ สถาบันเทคโนโลยีแห่งสุวรรณภูมิ*, 8(1), 444.
- สมเกียรติ ยังจีน, รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ และสุนทรี วรรณไพเราะ. (2566). การศึกษาองค์ประกอบการพัฒนาหลักสูตรฐานสมรรถนะโดยใช้แนวคิด PDSA และ Single Loop Learning สำหรับโรงเรียน Stand Alone. *วารสารมหาจุฬานาครทรรศน์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครศรีธรรมราช*, 10 (9), 109-111.
- สุพรรณิกา รุจิวิชัยกุล, นพรัตน์ ชัยเรือง และวันฉัตร ทิพย์มาศ. (2564). แรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 12. *วารสารนาคบุตรปริทรรศน์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช*, 13(1), 31.
- สุรีพร แก้วโพธิ์. (2561). บทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในสถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดนครนายก. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- สุวรรณี เนินทอง. (2558). แนวทางการพัฒนาครูเพื่อการจัดการเรียนรู้ของกลุ่มโรงเรียนเครือข่ายสหวิทยาเขตทุ่งหินเทิน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 42. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.

- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. (2567ก). การจัดการเรียนรู้เชิงรุกฐานสมรรถนะ : การเรียนรู้จากการปฏิบัติจริงของสถานศึกษา. กรุงเทพฯ: กลุ่มพัฒนานโยบายด้านการเรียนรู้ สำนักมาตรฐานการศึกษาและพัฒนาระบบการเรียนรู้ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. (2567ข). รายงานการศึกษากระบวนการและผลการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาฐานสมรรถนะ. กรุงเทพฯ: กลุ่มพัฒนานโยบายด้านการเรียนรู้ สำนักมาตรฐานการศึกษาและพัฒนาระบบการเรียนรู้ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา
- อรุณรัศมี พิฆาตไพรี และนิยดา เปี่ยมพีชนะ. (2565). แนวทางการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4. *วารสารบริหารการศึกษาบวบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี*, 22(1), 13.
- อัสสกลีย์ บุรุษเกิด และพระมหาไกรวรรณ ชินทตติโย. (2566). การบริหารจัดการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของสถานศึกษา สังกัดในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1. *วารสารบัณฑิตศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย*, 21(1), 12.